

Medpredmetno povezovanje in timsko delo

Medpredmetne povezave se lahko izvajajo pri rednem pouku in izven njega. Tako pri načrtovanju kot pri izvajanju povezav pa ne moremo mimo timskega sodelovanja med učitelji, če se odločimo za povezovanje več predmetov, ki jih ne poučuje en sam učitelj, oziroma, kadar pri realizaciji učnega procesa načrtujemo sodelovanje z umetnikom ali drugim strokovnjakom s posameznega predmetnega področja.

Zaradi narave kompleksnih in multidisciplinarnih življenjskih problemov se pri načrtovanju in izvedbi smiselnih povezav zahteva od učitelja širok spekter poznavanja različnih področij, specifično znanje in spretnosti. Nemogoče je pričakovati in zahtevati, da je posamezni učitelj, ki mu je npr. likovna umetnost blizu, strokovnjak tudi na drugih umetniških področjih oz. na drugih področjih znanja. Medsebojna strokovna in osebna pomoč oz. podpora je eden izmed dejavnikov, ki upravičuje vpeljavo timskega sodelovanja med učitelji ali med učitelji in umetniki oz. drugimi strokovnjaki. Na ta način si med seboj pomagajo pri pedagoškem delu, pri umetniških dejavnostih oz. drugem vzgojno-izobraževalnem ter umetniškem delu ter si delijo izkušnje in razpravljajo o idejah, težavah, uspehih ter novostih, ki so lahko za nekatere učitelje prej omejitev kot spodbuda za delo (Polak, 2007).

Proces timskega načrtovanja je razdeljen na tri stopnje, ki si praviloma sledijo v določenem vrstnem redu. Učitelji in drugi vključeni v tim najprej timsko načrtujejo, in sicer iščejo ter vzpostavljajo vsebinske in didaktične povezave določene učne vsebine med predmetnimi področji ter načrtujejo interdisciplinarne dejavnosti. Nato se izvede timsko poučevanje, ki ji sledi timska evalvacija oz. vrednotenje timske izvedenega učnega procesa. Vrednotil naj bi se proces timskega načrtovanja, poučevanje z vidika doseganja ciljev in psihodinamika med vključenimi v timu (Polak, 2000 in 2007).

Pri takem načinu dela je značilno, da sodelujeta vsaj dva oz. več učiteljev, oz. strokovnjaki z različnih umetniških oz. znanstvenih področij. Učni proces skupaj načrtujejo in realizirajo ter vrednotijo učne rezultate pri enem ali več predmetih in v enem ali več razredih, odvisno od ciljev in prvotne zamisli učiteljev oz. drugih sodelujočih v timu. Oblik sodelovanja med člani tima je več. Lahko se odločimo za enostavnejšo koordinirano obliko, ko nosi odgovornost le en učitelj, lahko pa poteka sodelovanje na zahtevnejši ravni, ko je učna odgovornost med člani tima enakomerno razdeljena (Novak, 1990; Pate, 1997; Polak, 2000; Strmčnik, 2001).

Rutar Ilčeva in Pavlič Škerjančeva (2010) opredeljujeta timsko poučevanje kot učni proces, v katerem načrtujeta, izvajata in vrednotita vsaj dva učitelja isto skupino oz. več skupin učencev, pri čemer skupaj spremljajo in ugotavljajo dosežene učne cilje oz. učne rezultate. Timsko poučevanje delita na dva tipa, in sicer *timsko poučevanje tipa A* predstavlja interaktivno oz. tandemsko timsko poučevanje, pri katerem dva učitelja sočasno poučujeta isto skupino učencev v istem prostoru, *timsko poučevanje tipa B* pa predstavlja sodelovanje dveh ali več učiteljev pri načrtovanju, izvajanju interdisciplinarnih aktivnosti in evalviranju učnih dosežkov učencev, pri čemer ne izvajajo skupaj vseh faz učnega procesa, ne poučujejo vsi iste ali cele skupine učencev in poučevanje ne poteka vedno sočasno. Razvilo se je nekaj oblik takega sodelovanja:

- ena izmed možnosti je, da se učitelji sicer redno sestajajo in izmenjujejo ideje ter izkušnje, poučujejo pa ločeno, neodvisno in nepovezano;
- člani tima poučujejo ločeno oz. neodvisno, a povezano, pri čemer se učitelji istega predmeta načrtno in sistematično poslužujejo istih učnih priprav, učnih sredstev in pripomočkov ter nalog za preverjanje in ocenjevanje znanja;
- učitelji načrtujejo učni proces skupaj in poučujejo isto skupino učencev, le da jih ločujejo na različne nivoje in izvajajo t. i. nivojski pouk;
- učitelji timsko načrtujejo učni proces, v katerem se izmenjujejo po sistemu rotacije pri poučevanju iste skupine učencev glede na lastno ozko strokovno specializacijo.

Pomanjkljivosti timskega sodelovanja je zaznati v nepravilno izvedenih medpredmetnih povezavah. Pri pouku likovne vzgoje je ta problem zaznati, ko učitelj določenega predmeta, ki hkrati ne poučuje likovne vzgoje, pri obravnavanju izbrane učne vsebine uporabi likovno izražanje za popestritev pouka, pri čemer ne upošteva likovnih ciljev. Pomanjkljivosti se kažejo v slabi komunikaciji in pomanjkljivem tiskem sodelovanju (Tacol, 2003b).

Delo z različnimi učitelji in interdisciplinarni projekti omogočajo razvijanje ustvarjalnega mišljenja ter osebno in strokovno rast posameznika. Vpliva na učiteljevo in učenčevo motivacijo za delo in na boljše razumevanje učne snovi ter višjo kognitivno raven usvojenega znanja (Drake in Burns, 2004; Polak, 2000).

Reference

Drake, S. M. in Burns, R. C. (2004). *Meeting Standards Trough Integrated Curriculum*. Alexandria, Virginia: Association for Supervision and Curriculum Development : ASCD, cop.

Novak, H. (1990). *Projektno učno delo. Drugačna pot do znanja*. Ljubljana: DZS.

Pate, E. P. (1997). *Making integrated curriculum work: teachers, students, and the quest for coherent curriculum*. New York: Teachers College Press.

Polak, A. (2000). Medpredmetno timsko načrtovanje pouka. Usposabljanje prihodnjih predmetnih učiteljev za timsko delo. *Vzgoja in izobraževanje*, XXXI(4), 45-51.

Polak, A. (2007). *Timsko delo v vzgoji in izobraževanju*. Ljubljana: Modrijan.

Rutar Ilc, Z. in Pavlič Škerjanc, K. (2010). *Medpredmetne in kurikularne povezave : priročnik za učitelje*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Strmčnik, F. (2001). *Didaktika. Osrednje teoretične teme*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.

Tacol, T. (2003b). *Likovno izražanje. Didaktična izhodišča za problemski pouk likovne vzgoje v devetletni osnovni šoli*. Ljubljana: Debora.